

1 Care sunt tipurile de termene relevante pentru procedurile civile?

În dreptul francez există o distincție între termenele de prescripție, termenele de decădere și termenele procedurale.

Termenul de prescripție este durată la sfârșitul căreia o persoană poate fi dobândind un drept real prin efectul posesiei (așa-numitul „termen de prescripție achizitivă”), fie, ca urmare a neexercitării acestui drept, să îl piardă, inclusiv prin stingerea dreptului (așa-numitul „termen de prescripție extinctivă”). Termenul de prescripție poate fi suspendat sau întrerupt.

Termenul de decădere sau termenul prestabilit este un termen deosebit de strict, prevăzut în general prin lege pentru formularea unei acțiuni specifice. La expirarea termenului acțiunea este considerată stinsă. Termenele de decădere nu pot fi suspendate și, în principiu, nu pot fi întrerupte. Cu toate acestea, în conformitate cu articolele 2241 și 2244 din Codul civil, anumite acte, cum ar fi o cerere de chemare în judecată sau un act de executare silită (cum ar fi un sechestrul), întrerup aceste termene.

Termenele procedurale sunt cele care se aplică procedurilor judiciare din momentul în care acestea au fost inițiate. Acestea sunt stabilite prin lege sau sunt impuse de instanță, după caz. Spre deosebire de termenele de decădere, termenele acordate pentru executarea unui act al instanței nu conduc la stingerea acțiunii. Aceste termene nu pot fi nici întrerupte, nici suspendate.

2 Lista diferitelor zile considerate zile nelucrătoare conform Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1182/71 din 3 iunie 1971.

Zilele nelucrătoare, în conformitate cu textele aflate în vigoare în prezent, sunt:

1 ianuarie;

luni, a doua zi de Paști;

1 mai;

8 mai;

Înălțarea;

Lunea Rusaliilor;

14 iulie;

Adormirea Maicii Domnului (15 august);

Ziua Tuturor Sfinților (1 noiembrie);

11 noiembrie;

prima zi de Crăciun (25 decembrie).

În anumite departamente franceze și colectivități teritoriale au fost introduse sărbători legale pentru comemorarea abolirii sclaviei: 27 mai în Guadelupa, 10 iunie în Guyana, 22 mai în Martinica, 20 decembrie în Réunion și 27 aprilie în Mayotte.

În departamentele din regiunea Alsacia și în departamentul Moselle, a doua zi de Crăciun și Vinerea Mare sunt sărbători legale.

3 Care sunt normele generale aplicabile termenelor în diferitele proceduri civile?

După intrarea în vigoare a Legii nr. 2008-561 din 17 iunie 2008 (care include dispoziții tranzitorii), termenul de drept comun de prescripție extinctivă este de 5 ani (anterior, acesta era de 30 de ani).

Cu toate acestea, există numeroase excepții de la acest principiu, de exemplu, în ceea ce privește acțiunile în răspundere civilă rezultate în urma unui eveniment care a cauzat vătămări corporale, pentru care termenul de prescripție este de 10 ani.

Durata termenelor de decădere și a termenelor procedurale variază în funcție de materie și de proceduri.

4 Atunci când o anumită acțiune sau formalitate trebuie efectuată într-un anumit termen, care este momentul de la care începe să curgă termenul?

În cazul termenelor procedurale, în conformitate cu articolul 640 din Codul de procedură civilă, atunci când un act sau o formalitate trebuie efectuată înainte de expirarea unui termen, acest termen se calculează de la data actului, a evenimentului, a deciziei sau a notificării care îl face să curgă.

Punctul de la care începe să curgă prescripția extinctivă în dreptul comun a acțiunilor în regres și a celor care implică valori mobiliare este stabilit la „data la care titularul unui drept a luat cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de faptele care îi permit să își exercite dreptul respectiv”. În anumite domenii, de exemplu în cazul acțiunilor în răspundere civilă rezultate din evenimente care au cauzat vătămări corporale, se prevăd puncte de pornire specifice. În conformitate cu articolul 2226 din Codul civil, punctul de la care începe să curgă termenul de prescripție de 10 ani îl constituie consolidarea prejudiciului inițial sau agravat.

5 Data de la care începe să curgă termenul poate fi afectată sau modificată ca urmare a metodei de transmitere ori de notificare sau comunicare a actelor (notificare personală prin agent procedural sau prin poștă)?

În conformitate cu articolul 664-1 din Codul de procedură civilă, atunci când comunicarea actului este realizată prin aviz de către un executor judecătoresc (prin notificare), data notificării este data la care acesta este făcută în persoană, la domiciliu, la reședință sau data întocmirii procesului-verbal în care executorul judecătoresc consemnează diferitele acțiuni întreprinse în vederea căutării destinatarului documentului în cazul în care acesta nu are nici domiciliu, nici reședință, iar locul său de muncă nu este cunoscut. Data și ora comunicării prin mijloace electronice sunt cele aferente transmiterii documentului către destinatarul acestuia.

În conformitate cu articolele 668 și 669 din Codul de procedură civilă, data notificării prin poștă este, în ceea ce privește persoana care face notificarea, data trimiterii și, în ceea ce privește persoana căreia îi este adresată notificarea, data primirii scrisorii. Data trimiterii unei notificări prin poștă este data care figurează pe ștampila biroului poștal de expediție. Data înmânării este data înscrisă pe recipisă sau data parafării. Data primirii unei notificări prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire este data înscrisă de oficiul poștal în momentul înmânării scrisorii către destinatarul acesteia.

Prin derogare de la aceste dispoziții, articolul 647-1 din Codul de procedură civilă prevede că data notificării unui act extrajudiciar sau judiciar în Polinezia Franceză, Insulele Wallis și Futuna, Noua Caledonie, Teritoriile Australe și Antarctice Franceze sau în străinătate este, în ceea ce privește persoana care face notificarea, data expedierii documentului de către executorul judecătoresc sau grefier sau, dacă nu este posibil, data primirii de către parchetul competent.

6 În cazul în care termenul este declanșant de producerea unui eveniment, ziua în care evenimentul a avut loc se ia în considerare la calcularea termenului?

În conformitate cu articolul 641 din Codul de procedură civilă, în cazul în care un termen este exprimat în zile, ziua emiterii documentului, ziua evenimentului, ziua emiterii deciziei sau ziua efectuării notificării care îl face să curgă nu se ia în considerare. Această regulă se aplică termenelor procedurale.

În același mod, termenul de prescripție extinctivă este indicat în zile, astfel încât ziua producerii evenimentului în urma căruia începe să curgă termenul să nu fie luată în considerare. În ceea ce privește mai ales termenele de introducere a căilor de atac, în cazul în care documentul nu a fost înmănat personal, anumite dispoziții permit ca momentul de la care începe să curgă termenul să fie amânat până la data comunicării unui document în persoană sau până la data adoptării de măsuri de executare silită în temeiul documentului.

7 Atunci când termenul este exprimat în zile, numărul de zile indicat include zile calendaristice sau zile lucrătoare?

În conformitate cu articolul 642 din Codul de procedură civilă, termenul care, în mod normal, ar urma să expire într-o zi de sâmbătă, duminică, o zi de sărbătoare legală sau o zi nelucrătoare se prelungește până în prima zi lucrătoare următoare.

În consecință, termenul continuă să curgă în zilele de duminică și în zilele de sărbătoare legală, dar se prelungește până la sfârșitul primei zile de lucru următoare în cazul în care acesta ar expira, în mod normal, într-o zi de sâmbătă, duminică, într-o zi de sărbătoare legală sau o zi nelucrătoare.

8 În ce situații termenul este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

În conformitate cu articolul 641 din Codul de procedură civilă, în cazul în care un termen este exprimat în luni sau în ani, acesta expiră în ziua din ultima lună sau ultimul an corespunzătoare celei din documentul, evenimentul, decizia sau notificarea care face ca termenul să curgă. În lipsa unei zile corespunzătoare celei în care termenul a început să curgă, termenul expiră în ultima zi a lunii.

În cazul în care un termen este exprimat în luni și în zile, se calculează mai întâi lunile, apoi zilele.

Norma prevăzută la articolul 642 din Codul de procedură civilă (a se vedea întrebarea anterioară) se aplică în cazul oricărui termen, indiferent dacă acesta este exprimat în zile, luni sau ani.

9 Când expiră termenul dacă este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

În conformitate cu articolul 641 din Codul de procedură civilă, în cazul în care un termen este exprimat în luni sau în ani, acesta expiră în ziua din ultima lună sau ultimul an corespunzătoare celei din documentul, evenimentul, decizia sau notificarea care face ca termenul să curgă. În lipsa unei zile corespunzătoare celei în care termenul a început să curgă, termenul expiră în ultima zi a lunii.

În cazul în care un termen este exprimat în luni și în zile, se calculează mai întâi lunile, apoi zilele.

Norma prevăzută la articolul 642 din Codul de procedură civilă (a se vedea întrebarea anterioară) se aplică în cazul oricărui termen, indiferent dacă acesta este exprimat în zile, luni sau ani.

10 Dacă termenul expiră într-o sâmbătă, într-o duminică, într-o zi de sărbătoare națională sau într-o zi nelucrătoare, este acesta prelungit până în prima zi lucrătoare următoare?

Astfel cum s-a menționat mai sus, termenul care, în mod normal, ar urma să expire într-o zi de sâmbătă, de duminică, o zi de sărbătoare legală sau o zi nelucrătoare se prelungește până în prima zi lucrătoare următoare.

Prelungirea unui termen până în prima zi lucrătoare următoare se aplică în toate materiile și în toate procedurile.

11 Există condiții în care termenele sunt prelungite? În ce condiții se acordă aceste prelungiri?

În conformitate cu articolul 643 din Codul de procedură civilă, în cazul în care se introduce o acțiune în fața unei instanțe cu sediul în Franța metropolitană, termenele pentru înfățișare, apel, opoziție, acțiune în revizuire și recurs în anulare se prelungesc cu:

o lună în cazul persoanelor care locuiesc în Guadelupa, Guyana Franceză, Martinica, Réunion, Mayotte, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Saint-Pierre și Miquelon, Polinezia Franceză, Insulele Wallis și Futuna, Noua Caledonie și Teritoriile Australe și Antarctice Franceze;

două luni în cazul persoanelor care locuiesc în străinătate.

În conformitate cu articolul 644 din Codul de procedură civilă, în cazul în care se introduce o acțiune la o instanță cu sediul în Guadelupa, Guyana Franceză, Martinica, Réunion, Mayotte, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Saint-Pierre și Miquelon și Insulele Wallis și Futuna, termenele de înfățișare, apel, opoziție și de sesizare cu recurs a instanței de trimitere se prelungesc cu:

o lună pentru persoanele care nu locuiesc în colectivitatea teritorială în circumscripția căreia se află instanța;

două luni în cazul persoanelor care locuiesc în străinătate.

12 Există termene pentru introducerea căilor de atac?

În principiu, în conformitate cu articolul 538 din Codul de procedură civilă, termenul pentru introducerea unei căi de atac este de o lună în procedurile contencioase și de cincisprezece zile în procedurile necontencioase. Cu toate acestea, mai multe dispoziții prevăd derogări de la acest principiu. De exemplu, termenul pentru introducerea unei căi de atac este de 15 zile în cazul ordonanțelor privind măsuri provizorii, al deciziilor instanței de executare, al ordonanțelor instanței pentru litigii de familie, al deciziilor instanțelor pentru minori în materie de asistență pedagogică etc.

13 Pot instanțele să modifice termenele, în special termenele de înfățișare în instanță sau să stabilească o dată specială pentru înfățișare?

În caz de urgență, în general, termenele de înfățișare și de înmănare a citației în tribunalele judiciare pot fi scurtate cu autorizația judecătorului. De asemenea, aceste termene pot fi scurtate în temeiul legii sau al regulamentului.

De exemplu, părțile pot fi autorizate să sesizeze instanța, la o dată indicată în mod special, în materia măsurilor provizorii și a procedurii accelerate pe fond (procedura „de la o oră la alta”), dar și în cadrul procedurii de urgență specifice anumitor instanțe.

De asemenea, judecătorii pot decide, în general, amânarea examinării cauzei la o dată a ședinței ulterioară, pentru a permite înfățișarea părților.

14 Când un act destinat unei părți care își are reședința într-un loc în care ar putea beneficia de o prelungire a termenului este notificat într-un loc unde persoanele nu beneficiază de o astfel de prelungire, persoana destinatară pierde beneficiul extinderii termenului?

În conformitate cu articolul 647 din Codul de procedură civilă, în cazul în care un act destinat unei părți care își are domiciliul într-un loc în care aceasta ar beneficia de o prelungire a termenului este notificat personal acesteia într-un loc în care rezidenții locali nu ar beneficia de o astfel de prelungire, notificarea se referă doar la termenele acordate rezidenților locali.

15 Care sunt consecințele nerespectării termenelor?

Atunci când prescripția devine efectivă sau la expirarea termenului de decădere se aplică o cauză de inadmisibilitate, care are ca efect declararea cererii ca fiind inadmisibilă, fără examinare pe fond.

Sancțiunile pentru nerespectarea unui termen procedural, prevăzut de lege sau impus de instanță, variază în funcție de rolul termenului și de natura acțiunii care urmează a fi întreprinse. Nu există dispoziții legislative privind sancțiunea pentru nerespectarea unui termen de înfățișare; în virtutea jurisprudenței, nerespectarea termenului de înfățișare anulează hotărârea pronunțată înainte de expirarea acestuia, în cazul în care părătul nu s-a înfățișat la audiere.

În general, lipsa de diligență a părților, atunci când li se acordă un termen în acest sens, se sancționează prin radiere. Cu toate acestea, neîndeplinirea actelor de procedură poate fi sancționată și prin caducitate (de exemplu, în cazul în care citația nu este trimisă greșei la termenul prevăzut) sau prin încheierea anchetei în cadrul cercetării judecătorești a cauzei (procedura scrisă obișnuită).

16 Dacă termenul expiră, care sunt căile de atac la care pot apela persoanele care nu au respectat termenele, respectiv părțile aflate în culpă?

Nu există prevederi care să permită revenirea asupra stingerii dreptului de a formula o acțiune în fața unei instanțe, care este un efect juridic al îndeplinirii prescrierii sau al decăderii.

Cu toate acestea, dacă legea prevede astfel, instanța poate să ridice parțial decăderea care rezultă în urma expirării unui termen. Astfel, articolul 540 din Codul de procedură civilă prevede posibilitatea de a ridica parțial decăderea care rezultă în urma expirării unui termen pentru introducerea unei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în lipsă sau considerate a fi contradictorie atunci când partea respectivă, fără să fie în culpă, nu a luat cunoștință de hotărâre în timp util pentru a putea introduce o cale de atac sau dacă aceasta s-a aflat în imposibilitatea de a acționa.

Hotărârea unui judecător prin care un act de procedură este declarat nul poate face obiectul unei cereri de repunere în termen înaintate judecătorului care a pronunțat hotărârea. În plus, o astfel de anulare încheie procesul, dar lasă deschis dreptul de a introduce o acțiune în instanță. Prin urmare, poate fi formulată o nouă cerere cu condiția să nu fi intervenit nicio clauză de stingere a acțiunii, în special prescrierea.

Decizia de radiere a unei cauze de pe rolul instanței nu poate face obiectul unei căi de atac. Cu toate acestea, radierea menține acțiunea. Rezultă astfel că se menține întreruperea prescrierii sau a decăderii ca efect al unei citații. Cererea de repunere a cauzei pe rol care indică îndeplinirea diligențelor care au justificat pronunțarea ordonanței de radiere permite încetarea suspendării procedurii.

Linkuri utile

[Site-ul web Legifrance – Codul de procedură civilă](#)

[Site-ul web Legifrance - Codul de procedură civilă în limbile engleză și spaniolă](#)

[Site-ul web Legifrance – sărbători legale](#)

Ultima actualizare: 12/01/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.